

CREEM WIKIS PELS NOSTRES PROJECTES DE CONEIXEMENT DEL MEDI (1r de Cicle Inicial)

Marisa Roca

Objectius

- Competència comunicativa lingüística i àudio-visual
 - Aprendre a escoltar, parlar, interpretar imatges i justificar respostes per construir el coneixement.
 - Fer adonar als alumnes de la importància d'altres llengües per a la recerca d'informació a internet.
 - Presentar els continguts en diferents formats.
- Competència del tractament de la informació i competència digital
 - Obrir el món d'internet als alumnes com a font d'informació
 - Introduir els alumnes al món de les wikis: aprendre a navegar per les diferents pàgines, clicar als enllaços, cercar la informació que necessiten...
 - Potenciar actituds crítiques i reflexives en la valoració de la informació digital.
- Competència d'aprendre a aprendre
 - Fomentar la curiositat, la motivació i el gust per aprendre deixant escollir als alumnes els continguts a treballar.
 - Fomentar habilitats per obtenir informació transformar-la en coneixements partint del que se sap.
 - Atendre a les diferents necessitats educatives dels alumnes.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal
 - Posar a l'abast dels alumnes els materials treballats facilitant l'accés autònom i en qualsevol moment dels continguts i material multimèdia utilitzat a les classes.
 - Facilitar als alumnes que comparteixin els coneixements adquirits amb les famílies.
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
 - Conèixer característiques específiques el món que ens envolta: el cos humà, l'espai, els ocells i Austràlia.
 - Fugir de la simple acumulació d'informacions per fer que els alumnes relacionin, interpretin i intentin buscar explicacions per transformar les informacions noves en coneixements.
- Competència social i ciutadana.
 - Fomentar el funcionament democràtic de la classe.
 - Comprendre l'evolució dels països i de la població al llarg de la història.

Desenvolupament

Quan vaig arribar a l'escola com a tutora de 1r i vaig saber que no tindria llibre de coneixement del medi la veritat és que em caure el món a sobre. Calia una resposta ràpida i vaig decidir que intentaria posar a la pràctica el que havia vist fer en moltes ocasions a companys i companyes de primària i el que jo mateixa, mestra d'anglès, havia après en activitats de formació AICLE (Aprentatge Integrat de Continguts en Llengües estrangeres): Treballar per projectes.

La meva tasca seria posar a l'abast dels alumnes tots els continguts en els que estaven interessats garantint que la metodologia utilitzada els ajudava a avançar en l'adquisició de les competències bàsiques. També m'hauria d'assegurar de cobrir el màxim possible, amb els projectes escollits, els

blocs de continguts de coneixement del medi previstos al Currículum de Primària.

Vaig preparar activitats en les que els alumnes no fossin simples receptors de continguts sinó part activa en la construcció dels seus coneixements, activitats de diferents nivells cognitius seguint la Taxonomia de Bloom: activitats per recordar i comprendre el que anàvem treballant però també per analitzar i aplicar coneixements, construir i crear.

Així doncs vaig començar a tirar endavant el primer projecte: el tema escollit va ser el Sistema Solar. (<http://projectesistemasolar.wikispaces.com/>) Tot i que en un principi no m'havia plantejat fer servir wikis amb els alumnes de primer vaig decidir crear una wiki pel projecte, no com a lloc de trobada de diferents usuaris per a compartir i publicar tots a l'hora, sinó com a pàgina web senzilla per recollir els continguts treballats, i, especialment, organitzar el material multimèdia que volia utilitzar a la classe (fotos, vídeos, jocs, presentacions...).

La resposta dels alumnes a aquest tipus de presentació de continguts va ser immediata i molt positiva volien saber on i com trobar el material multimèdia que utilitzàvem a la classe per tornar-lo a veure a casa i compartir-lo amb les seves famílies. En primera instància els vaig donar l'adreça de la wiki del projecte però de seguida vaig veure que era massa complicat: les adreces de les wikis són llargues i els meus alumnes no gaire segurs a l'hora d'escriure. Sovint arribaven l'endemà a classe decebuts perquè no les havien trobat. Quan més endavant vam tenir el bloc de la classe creat va ser tan senzill com afegir un gadget per cada un dels projectes que anàvem fent. Així en tot moment els nens i nenes podien recuperar qualsevol del material que volguessin tornar a veure o consultar.

Després de l'èxit de la primera wiki vaig decidir que crear-ne una de nova per a cada projecte. Vam treballar el cos humà (<http://projectecoshuma.wikispaces.com/>), Austràlia (coales i cangurs). <http://projecteaustralia.wikispaces.com/> i els Ocells (<http://projecteoceans.wikispaces.com/>)

En aquest darrer projecte els alumnes es van convertir en subjectes actius de la wiki. La vaig utilitzar per presentar els continguts a treballar i publicar fotos i presentacions relacionades amb diferents activitats que anàvem realitzant (igual que havia fet amb les altres wikis) però també vaig dissenyar una activitat que permetés als alumnes publicar continguts.

El projecte dels Ocells el vam treballar conjuntament els alumnes de 1r i 2n (50 alumnes en total) i va ser una proposta de les mestres amb l'objectiu de preparar una sortida a les Gavarres. A cada classe vam estudiar les generalitats i característiques de les aus. Més endavant i en petits grups heterogenis (amb alumnes de 1r i 2n) van fer l'estudi d'un ocell concret cada grup. Ells van ser els encarregats de classificar la informació que les mestres prèviament havíem seleccionat de diferents llibres i pàgines web, escriure la fitxa tècnica sobre l'ocell a la wiki i buscar una foto (google/imatges) i un vídeo (youtube, utilitzant el nom científic) per il·lustrar-la. Llavors van fer la presentació a davant de la classe (utilitzant com a suport la pàgina de la wiki que havien creat. (La programació detallada del projecte amb totes les activitats està disponible a la wiki, així com algunes de les activitats preparades per a la PDI i d'altres en format pdf).

Avaluació

L'avaluació dels continguts i el treball per projectes s'ha basat bàsicament en l'observació dels alumnes i els seus comentaris, i també per suposat en els seus treballs i activitats escrites.

Pel que fa als temes de les tecnologies de la informació els alumnes han incorporat al seu llenguatge habitual les wikis, els blocs, les pàgines web, el google i el youtube. També han entès que a internet es poden trobar moltes informacions (*La mestra no ho sap tot i el que no sap ho busca a internet*) i no totes elles certes (*tu dius que tot el que hi ha a internet no és veritat!*). Saben que certes paraules (*d'un color diferent*) estan enllaçades amb altres pàgines i com moure's per les wikis. D'altra banda han entès el concepte de publicació de materials i la facilitat per publicar-los (*Ens ho posarà a la wiki?*).

Un tercer aspecte a destacar és la valoració que n'han fet les famílies del treball fet amb les wikis. Les opinions que m'han fet arribar són bàsicament de sorpresa per la facilitat que tenen els seus fills per moure's per les pàgines web treballades i la motivació que veien en els seus fills i filles per entrar-hi i ensenyar-los el que anàvem fent a la classe.

Conclusions

Acabat el curs, m'adono que el que en un principi em va semblar un gran inconvenient, s'ha convertit en un gran al·licient, especialment per l'excel·lent resposta dels alumnes (de només 6-7 anys). És fantàstic quan, penges un joc per treballar-lo l'endemà a la classe, i quan el vas a presentar algun alumne t'aixeca la mà i et diu: *jo ja hi he jugat!* Veritablement tindran raó els qui diuen que els nostres alumnes pertanyen a una nova generació anomenada digital i que ens hem de plantejar seriosament adaptar les nostres metodologies de treball a aquesta realitat.

D'altra banda, quan veig els continguts que hem treballat i les activitats que hem fet, i els comparo amb els que trobem als llibres de text m'adono de que moltes vegades no valorem prou les capacitats dels alumnes. L'experiència m'ha demostrat que els podem demanar molt més del que habitualment fem tan pel que fa a continguts com a nivell cognitiu de les activitats.

No negaré que, tot i que les wikis són molt senzilles d'utilitzar, cal temps per cercar i estructurar els continguts que es vol treballar. D'aquí la importància de compartir amb tothom el que estem fent i facilitar-nos tots plegats la feina. Cercant material he trobat molts blocs, wikis, presentacions i fins i tot vídeos d'altres escoles que m'han sigut molt útils per a la meva feina.

Per acabar m'agradaria destacar la importància del coneixement de l'anglès per a la cerca d'informació i, especialment, de vídeos de coneixement del medi. Al youtube és possible trobar-ne de determinats temes en català o castellà però de ben segur que en anglès en trobarem una varietat molt més gran que ens permetrà escollir millor el que necessitem. Moltes vegades no és imprescindible entendre el que diuen les veus en off, amb les imatges n'hi ha prou. Amb la utilització de materials d'aquest tipus d'un banda treballem amb els nens la interpretació d'imatges i de l'altra s'adonen de la importància de l'anglès per a la recerca d'informació i l'adquisició de coneixements.

Bibliografia

- Coyle, Do. (1952) *CLIL: Content and language integrated learning*. New York, Cambridge University Press, 2010
- Eduteka. *La Taxonomia de Bloom y sus dos actualizaciones*. Recuperat l'1 de setembre de 2012 des de <http://www.eduteka.org/TaxonomiaBloomCuadro.php3>
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. (2009). *Currículum de Primària*.
- Mehisto, P.; Marsh, D. & Frigols, M.J. (2008). *Uncovering CLIL. Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education*. Macmillan Books for Teachers.
- Pérez Torres, Isabel. . *Metodologia AICLE-CLIL-EMILE. Planteando una clase*. Recuperat l'1 de setembre de 2012 des de http://www.isabelperez.com/clil/clil_m_2_2.htm
- Ricard Roca Roger. (2011) *Materials per la sessió de formació en WIKIS. TAC Primària. ICE Universitat de Girona*. Recuperat l'1 de setembre de 2012 des de <http://tacprimaria.wikispaces.com/>
- *Una aproximació al treball per projectes*. Recuperat l'1 de setembre de 2012 des de http://phobos.xtec.cat/professoratnovell/index.php?option=com_content&view=article&id=51%3Auna-aproximacio-al-treball-per-projectes&Itemid=47